

TUAIRIMÍ

COISTE NA RÉIGIÚN

AN 147^ú SEISIÚN IOMLÁNACH DE CNAR (CRUINNIÚ HIBRIDEACH AR *INTERACTIO*),
2021.12.1–2021.12.2

Tuairim ó Choiste Eorpach na Réigiún – Rialáil níos fearr: Oibriú as lámha a chéile chun dlíthe níos fearr a dhéanamh

(2022/C 97/03)

Rapóirtéir:	Piero Mauro ZANIN (IT/EPP), Uachtarán agus Comhalta de Chomhairle Réigiúnach Friuli-Venezia Giulia
Doiciméad tagartha:	Teachtairacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún – <i>Better regulation: Joining forces to make better laws</i> [Rialáil níos fearr: Oibriú as lámha a chéile chun dlíthe níos fearr a dhéanamh] (níl leagan Gaeilge ann). An Bhruiséil, 29.4.2021 COM(2021) 219 final

MOLTAÍ BEARTAIS

TÁ COISTE EORPACH NA RÉIGIÚN (CnAR)

Rialáil níos fearr chun tacú le téarnamh an Aontais

1. á chur in iúl nach measann an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE) go bhfuil córas rialála níos fearr an Aontais ar cheann de na córais rialála is forbartha ar domhan, atá in ann rialáil ar ardchaighdeán a chur ar fáil a bheidh oiriúnach don todhchaí agus atá ag teacht leis na mórdhúshláin chomhshaoil, dhigiteacha agus shóisialta atá le sárú ag an Aontas Eorpach;
2. á chur in iúl nach mór do dhlíthe an Aontais breisluach a chruthú, an t-ualach riaracháin a choinneáil chomh híseal agus is féidir agus i gcomhréir le cuspóirí an rialacháin ábhartha, agus a bheith soiléir agus trédhearcach, agus prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chomhlíonadh;
3. á chur i bhfios go láidir go bhfuil sé rithabhachtach go gcuirfear an rialachas il-leibhéil san Aontas san áireamh le córas rialála níos fearr an Aontais, ós rud é go gcuireann na Ballstáit, na réigiúin agus na húdaráis áitiúla an reachtaíocht Eorpach chun feidhme: tá rannpháirtíocht na leibhéil rialtais atá freagrach as reachtaíocht an Aontais a chur chun feidhme ina réamhriachtanas do reachtaíocht ardháilíochta atá in ann oibriú i dtreo spriocanna comhchoiteanna. Dá bhrí sin, molann sé don Choimisiún tús áite a thabhairt don chomhar leis na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha, go háirithe iad siúd a bhfuil cumhachtaí reachtach acu, le linn an timthrialla beartais, bunaithe ar mhodh oibre rialachais il-leibhéil;
4. á thabhairt dá aire go bhfuil tionchar teoranta fós ag na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha a thoghtar go daonlathach ar mhúnú reachtaíocht an Aontais a cheanglaítear orthu a chur chun feidhme: ní mór ról níos mó a thabhairt do na húdaráis sin agus do CnAR (a n-ionadaí institiúideach ar leibhéal an Aontais) sa chóras rialachais Eorpach;
5. á chur in iúl gur mór aige iarrachtaí an Choimisiúin a ról mar chaomhnóir na gConarthaí a neartú, díriú ar rialáil an Aontais a fhorfheidhmiú ar bhealach níos éifeachtaí, agus dá réir sin, níos mó a dhéanamh chun é sin a áirithiú, agus a thacaíocht do na Ballstáit, do na réigiúin agus do na bardais a neartú chun dlí an Aontais a chur chun feidhme go héifeachtach agus go cuí. Ina theannta sin, cuirfidh leibhéal níos mó cur chun feidhme agus cur chun feidhme níos éifeachtaí leis an gclár oibre maidir le rialáil níos fearr;

6. ag iarraidh ar an gCoimisiún féachaint ar bhealaí chun páirt níos dlúithe a thabhairt do pharlaimintí réigiúnacha i bpróiseas ceaptha beartas an Aontais, trí leas a bhaint as an sásra luathrabhaidh dá bhforáiltear sna Conarthaí, chun a áirithiú gur féidir leo rannchuidiú go dearfach le forbairt na coimhdeachta gníomhaí⁽¹⁾;
7. á cheapadh gur mithid teacht le chéile chun dlíthe níos fearr a dhéanamh, trí chur chuige ón mbun aníos a ghlacadh, trí uirlisí na rialála níos fearr a fheabhsú agus a chomhfhogasú (a mbaineann na réigiúin an-chuid úsáide astu) chun a áirithiú go bhfuil siad comhoiriúnach, agus chun dea-chleachtais agus sonraí atá ar fáil a chomhroinnt;
8. ag tacú leis an rún atá ag an gCoimisiún ról níos mó a thabhairt do mhuintir na hEorpa sa phróiseas chun beartais Eorpacha a mhúnlú trí chomhairliúcháin; ag tathant ar an gCoimisiún, áfach, tógáil ar chumas na n-údarás áitiúil agus réigiúnach agus CnaR chun inni na saoránach a ghabháil, a idirghabháil agus a chur ar aghaidh, d'fhonn an méid sin a bhaint amach;
9. á chur in iúl go n-aontaíonn sé nach mór gníomhaíocht pholaitiúil a bhunú ar mhionanailís agus ar fhianaise eolaíoch, ionas gur féidir an tionchar eacnamaíoch, sóisialta, inscne agus comhshaoil, i measc nithe eile, a mheas go córasach;
10. ag tacú leis an rún atá ag an gCoimisiún na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SFInna) a phríomhshruthú i bpróiseas cinnteoireachta agus i bpróiseas ceaptha beartas an Aontais, lena n-áirítear trí fheabhas a chur ar anailís agus ar thuairiscí na dtograí maidir leis an bhforbairt inbhuanaithe. Cuireann sé in iúl go láidir nár cheart don ualach riaracháin agus rialála an bonn a bhaint de chur chun feidhme na SFInna agus nach mór an aird chéanna a thabhairt ar na gnéithe eacnamaíocha, sóisialta, inscne agus comhshaoil a bhaineann leis an bhforbairt inbhuanaithe. Áitíonn sé ar na Ballstáit agus ar na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha déanamh amhlaidh;
11. ag aontú leis gur cheart an prionsabal “gan dochar suntasach a dhéanamh” a chur i bhfeidhm i ngach réimse beartais, i gcomhréir le straitéis fhadtéarmach 2050 an Aontais⁽²⁾ agus le Clár Oibre 2030⁽³⁾; á iarraidh go mbeadh baint ag na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha le planáil agus bainistiú acmhainní, ós rud é go bhfuil ról rithabhachtach acu maidir le beartais chomhshaoil, aeráide, shóisialta agus fuinnimh a chur chun feidhme; ag tagairt do thuairim CnaR *An Dlí Aeráide Eorpach*⁽⁴⁾ agus á mholadh go ndéanfaí na costais a bhaineann le neamhghníomhaíocht a mheas, costais a bhféadfadh iarmhairtí suntasacha fadtéarmacha a bheith ag baint leo nach bhfuil follasach ar an gcéad amharc;
12. ag iarraidh ar an gCoimisiún, ar na Ballstáit agus ar na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha rialacha comhoiriúnacha a bhunú lena bhféadfaí deireadh a chur le bacainní agus rómhaorlathas, dhá ghné a bhaineann an bonn d'fholláine daoine trí mhoill a chur ar a téarnamh; ag iarraidh ar an gCoimisiún tacaíocht a thabhairt do na réigiúin, go háirithe do na réigiúin trasteorann agus do na réigiúin bheagfhorbartha, trí reachtaíocht choiteann a chur chun cinn, agus leas a bhaint as na tionscnaimh chomhair atá i bhfeidhm cheana féin i limistéir teorann agus i limistéir leochaileacha, amhail na grúpálacha Eorpacha um chomhar críochach (EGTC);
13. ag iarraidh ar institiúidí an Aontais, ar na Ballstáit agus ar na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha díriú ar mholtaí an Tascfhórsa um Choimhdeacht, Comhréireacht agus “Níos lú a dhéanamh ar Bhealach níos éifeachtúla”⁽⁵⁾ a chur chun feidhme. Iarrann sé go dtabharfaí na moltaí sin cothrom le dáta i bhfianaise na gceachtanna a foghlaimíodh ón bpaindéim, chuspóirí an aistrithe ghlais, dhigitigh agus shóisialta, agus i bhfianaise geilleagair agus sochaithe níos cothroime agus níos athléimní a thógáil faoi chuimsiú Next Generation EU (NGEU);
14. á iarraidh go ndéanfaí athbhreithniú ar an gcomhaontú idirinstiúideach maidir le rialáil níos fearr, maille leis na treoirlínte agus an bosca uirlisí maidir le rialáil níos fearr, agus an ghné il-leibhéil den phróiseas rialála Eorpach á n-ionchorprú iontu, mar a mhol an Tascfhórsa um Choimhdeacht⁽⁶⁾. Leagann sé béim ar a thábhachtaí atá sé gníomhú chun an leibhéal feasachta maidir le huirlisí na rialála níos fearr agus maidir le húsáid a bhaint astu a mhéadú i measc na mBallstát agus na n-údarás áitiúil agus réigiúnach, go háirithe iad siúd a bhfuil cumhachtaí reachtacha acu. Iarrann sé go ndéanfaí gach iarracht feabhas a chur ar ghné na teanga, comhroinnt na téarmaíochta agus an t-aistriúchán cuí, mar go bhfuil na gnéithe sin rithabhachtach chun cuspóirí comhchoiteanna na rialála níos fearr a bhaint amach ar gach leibhéal rialachais;

⁽¹⁾ Tuairim ó CnaR *Rialáil Níos Fearr: ár dtiomantas a mheas agus a chothú* (níl leagan Gaeilge ann), CDR 2579/2019.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/international-partnerships/sustainable-development-goals_en

⁽⁴⁾ <https://cor.europa.eu/ga/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1361-2020>

⁽⁵⁾ Tuarascáil an Tascfhórsa um Choimhdeacht agus Comhréireacht agus “Níos lú a dhéanamh ar Bhealach níos Éifeachtúla” https://ec.europa.eu/info/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en

⁽⁶⁾ Moladh 8.

Tiomantas coiteann

15. á chur in iúl go n-aontaíonn sé nach féidir reachtaíocht ardháilíochta a chur ar fáil gan torthaí na reachtaíochta a bhí ann roimhe a chur san áireamh. Cuireann sé in iúl go bhfuil clásail mheastóireachta curtha lena ndlíthe ag roinnt mhaith réigiún d'fhonn a áirithiú go mbeidh sonraí ar fáil maidir leis an tionchar a bhíonn ag an reachtaíocht. Aithníonn sé gurb iad na hinstiúidí ar gach leibhéal – ar an leibhéal Eorpach, náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil – atá freagrach as na sonraí a bhailítear a roinnt i gclár fianaise comónta;

16. á thabhairt dá aire go mbeadh sé úsáideach tairseach chomhpháirteach reachtach a bhunú agus molann sé go n-eagrófaí feachtais chumarsáide sna Ballstáit uile chun feachtas a mhúscailt ina leith;

17. á cheapadh go bhféadfadh suíomhanna gréasáin institiúideacha na n-údarás áitiúil agus réigiúnach cuidiú le comhairliúcháin phoiblí an Choimisiúin a phoiblíú ar bhonn níos forleithne, trí ghlaonna ar ranníocaíochtaí a chur ar aghaidh agus, i gcás inarb iomchuí, trí líonraí buana teagmhálaithe a chur chun cinn, d'fhonn iarrataí agus ionchur ó úsáideoirí deiridh a bhailiú, a bhfuil a n-aiseolas rithabhachtach chun dul chun cinn a dhéanamh maidir le cuspóirí fais agus forbartha;

Cumarsáid fheabhsaithe leis na geallsealbhóirí agus leis an bpobal i gcoitinne

18. á chur in iúl gur mór aige go bhfuil sé ar intinn ag an gCoimisiún na comhairliúcháin a fheabhsú tuilleadh agus iad a dhéanamh níos spriocdhírthe, níos soiléire agus níos soláimhsithe don úsáideoir, e.g. trí cheistneoirí níos cothroime agus níos struchtúrtha a chur ar fáil nach bhfuil chomh teicniúil agus atá níos éasca a thuiscint. Is díol sásaimh dó go gcuirfeadh comhairliúcháin phoiblí agus treochláir le chéile faoi “glao ar fhianaise” amháin ar an tairseach “Cloisimis uait!”. Cuireann sé i bhfios go láidir gur gá ceistneoirí a aistriú go teangacha uile an Aontais chun go mbeidh páirtithe leasmhara in ann páirt a ghlacadh, i ngach áit agus ar gach leibhéal;

19. á mholadh, i bhfianaise na sainiúlachtaí a bhaineann leo, gur cheart na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha a bheith faoi réir comhairliúcháin spriocdhírthe níos minice. Molann sé go rachadh an Coimisiún i gcomhairle le CnaR maidir le comhairliúcháin oscailte agus treochláir a fhorbairt le haghaidh tograí a bhfuil tionchar suntasach acu ar leibhéal fhonáisiúnta rialtais, agus go mbeadh na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha rannpháirteach trí CnaR i bhfeachtas faisnéise dlíraithe córasach maidir le clár oibre bhliantúla an Choimisiúin;

20. den tuairim go gcuirtear deis iontach ar fáil leis an gComhdháil ar Thodhchaí na hEorpa chun díospóireacht a dhéanamh leis na saoránaigh; ag tagairt do thuairim CnaR *Údaráis áitiúla agus réigiúnacha san idirphlé buan leis na saoránaigh* agus á athdhearbhú gur cheart breathnú ar an gComhdháil ar Thodhchaí na hEorpa mar dheis chun athmhachnamh agus athchóiriú a dhéanamh ar an mbealach a bhfeidhmíonn an tAontas agus ar an dearcadh atá ag a shaoránaigh ina leith⁽⁷⁾; á chur in iúl arís nach mór ról lárnach a bheith ag CnaR sa Chomhdháil ar Thodhchaí na hEorpa, nach mór ról níos láidre a thabhairt do na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha, go háirithe iad siúd a bhfuil cumhachtaí reachtacha acu, i bhfeidhmíú daonlathach an Aontais, agus nach mór an ghné chríochach de bheartais an Aontais a neartú;

21. ag leagan béim ar an ngá atá ann rannpháirtíocht an phobail i bpróiseas ceaptha beartas an Aontais a chur chun cinn. Dá réir sin, déanann sé tagairt don mholadh ó CnaR go mbunófaí líonra uile-AE le haghaidh idirphlé a bheadh bunaithe ar rannpháirtíocht dheonach na saoránach (CitizEN). Dá ndéanfaí tástáil ar an rannpháirtíocht sin le linn na Comhdhála ar Thodhchaí na hEorpa, d'fhéadfaí sásra struchtúrach a thabhairt isteach chun na saoránaigh a chur ar an eolas agus iad a spreagadh páirt a ghlacadh, rud a chuirfeadh lena rannpháirtíocht pholaitiúil san fhadtárma;

Trédhearcacht fheabhsaithe

22. á mholadh go n-áiritheofaí go mbeidh an próiseas reachtach chomh trédhearcach agus is féidir, ionas go mbeidh rochtain gan srian ag daoine den phobal ar na sonraí go léir atá ar fáil agus ar an ionchur, na staidéir agus na meastóireachtaí uile atá ann cheana i ndáil le gach togra reachtach;

23. den tuairim go bhfuil sé rithabhachtach go mbeidh rochtain ag CnaR ar dhoiciméid cruinnithe tríthaobhacha, ar an gcoinníoll go bhfuil tuairim eisithe aige cheana nó go bhfuil tuairim á dréachtú aige, faoi Airteagal 307 CFAE, ar thogra a pléadh sna cruinnithe sin, chun a mheas an bhfuil na hathruithe a pléadh ábhartha ar an leibhéal réigiúnach nó áitiúil agus an bhfuil gá le tuairim nua ina leith. Chuirfeadh an rochtain sin ar chumas CnaR a ról mar chomhlacht comhairleach a chomhlíonadh agus d'áiritheofaí leis sin éifeachtacht nó “*effet utile*” fhorálacha na gConarthaí a bhaineann le CnaR;

24. ag iarraidh ar an gCoimisiún bunachair sonraí, clár, cartlanna agus tairseacha a nascadh, lena n-áirítear MIDAS. Trí ghníomhaíochtaí sonracha cumarsáide agus oiliúna, ba cheart do CnaR, do chomhlachais na n-údarás áitiúil agus réigiúnach agus don Choimisiún an cur amach atá ag daoine den phobal ar na foinsí faisnéise sin a fheabhsú;

⁽⁷⁾ Tuairim CnaR *Údaráis áitiúla agus réigiúnacha san idirphlé buan leis na saoránaigh*, (níl leagan Gaeilge ann) <https://cor.europa.eu/ga/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-4989-2019>

25. á chur in iúl gur díol sásaimh dó go bhfuil sé ar intinn ag an gCoimisiún dlús a chur leis na hiarrachtaí atá á ndéanamh chun feabhas a chur ar an gcomhairliúchán poiblí agus ar an gcaoi a ndéantar aiseolas a phróiseáil. Níl sé soiléir faoi láthair conas a mheasann an Coimisiún rannchuidithe aonair, cé go bhfuil an méid sin rithábachtach chun trédhearcacht dhaonlathach a chinntiú. In aon chás, nuair atá a thograí reachtacha á dtarraingt suas aige, ba cheart don Choimisiún aird ar leith a thabhairt ar na ranníocaíochtaí ó riaracháin phoiblí réigiúnacha a bhfuil cumhachtaí acu sna réimsí atá faoi réir an chomhairliúcháin;

Uirlisí nua chun an t-ualach riaracháin a shimpliú agus a laghdú tuilleadh

26. á chur in iúl go n-aontaíonn sé gur mithid díriú níos mó ar thionchar na reachtaíochta a mhéid a bhaineann le costas airgeadais agus an rómhaorlathas atá ag dul i méid i gcónaí d'údarais áitiúla agus réigiúnacha, do dhaoine, do theaghlach agus do ghnólachtaí, go háirithe FBManna, ar cnámh droma gheilleagar an Aontais iad;

27. ag iarraidh ar an gCoimisiún, agus an cur chuige “ceann amháin isteach, ceann amháin amach” á chur i bhfeidhm aige, cur chuige lena bhfuil sé mar aidhm aige ualaí nua a eascraíonn as tograí reachtacha a fhritháireamh trí laghdú coibhéiseach a dhéanamh ar an rómhaorlathas atá ann cheana san earnáil chéanna, a ráthú go n-áireofar sna measúnuithe ar thionchar tionscanta agus sna measúnuithe tionchair meastóireacht ar an tionchar éagsúil a d'fhéadfadh a bheith ag gach tionscnamh reachtach ó thaobh críche de. ag súil go gcaomhnófar, le cur i bhfeidhm an phrionsabail sin, cuspóirí reachtacha agus ardchaighdeán eacnamaíocha, shóisialta agus chomhshaoil an Aontais. Ina theannta sin, tá sé ag súil go mbeidh na modheolaíochtaí a úsáidtear chun ualaí a thomhas agus a laghdú ag brath ar chur chuige fianaise-bhunaithe maidir le hualaí riaracháin a fhritháireamh agus ar chostas na neamhghníomhaíochta, ionas gur féidir iad a bheith ina ngnáthchleachtas oibriúcháin níos déanaí do chinnteoirí ar gach leibhéal agus ionas go mbeidh siad ag gabháil le tograí sa timthriall reachtach, go dtí go gcuirfear chun feidhme iad ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil;

28. á chur in iúl go láidir gur cheart do na tionscnaimh reachtacha Eorpacha nua breisluach AE a ghiniúint. Ina theannta sin, creideann sé go mbeidh sé rithábachtach a áirithiú go mbeidh na bearta agus na hoibleagáidí a mholtar simplí agus gur féidir iad a chur i bhfeidhm go héifeachtach agus go héifeachtúil d'fhonn na haidhmeanna beartais a comhaontaíodh a bhaint amach; á iarraidh go méadófaí an trédhearcacht agus an chuntasacht agus go laghdófaí an t-ualach riaracháin ar ghnólachtaí, go háirithe ar FBManna; á chur in iúl go láidir gur cheart don Aontas sprioc a ghlacadh chun ualach rialála foriomlán an Aontais ar ghnólachtaí a laghdú;

29. á chur in iúl gur chuir roinnt tíortha agus réigiún modheolaíochtaí i bhfeidhm tar éis ghlacadh an Achta um Ghnólachtaí Beaga chun measúnú a dhéanamh ar an ualach a fhorchuireann an reachtaíocht ar ghnólachtaí; á mholadh go ndéanfaí dea-chleachtais maidir le conas ualaí a fhritháireamh a mhalartú, chomh maith leis na hionstraimí, na modheolaíochtaí agus na sonraí a bhailítear;

30. den tuairim go bhfuil sé rithábachtach infheistíocht a dhéanamh i leathadh na réiteach digiteach lenar féidir córais riaracháin phoiblí a nuachóiriú trína gcur i gcomhréir le luas agus riachtanais na hearnála tionsclaíochta, d'fhonn an rómhaorlathas a laghdú agus nósanna imeachta a shruthlíniú;

31. ag iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit tacú le gnólachtaí, go háirithe FBManna, nuair a dhéanann siad na hinfeistíochtaí is gá chun oiriúnú do na caighdeáin a cheanglaítear faoi reachtaíocht earnálach ábhartha an Aontais, lena n-áirítear maidir le hoiliúint, uas-sciliú agus athsciliú;

32. ag aithint gur gá an reachtaíocht a athbhreithniú agus a shimpliú d'fhonn bacainní ar a cur chun feidhme a bhaint, lena n-áirítear thar theorainneacha, agus d'fhonn dlíthe a dhéanamh níos éifeachtaí, níos trédhearcaí agus níos intuigthe d'úsáideoirí deiridh, bídís ina ndaoine aonair nó ina ngnólachtaí. Dá réir sin, is díol sásaimh dó an méid a baineadh amach le Suirbhé Bliantúil Ualaigh 2020 ina dtuairiscítear, i gcomhréir le comhaontú idirinstiúideach 2016 maidir le rialáil níos fearr, na bearta a ghlacadh chun ualaí a laghdú agus reachtaíocht a shimpliú;

33. á chur in iúl go bhformhuiníonn sé cuspóir an chláir um oiriúnacht agus feidhmíocht rialála (REFIT) atá treisithe anois trí bhunú an ardáin “Réidh don Todhchaí” (F4F); á chur in iúl gur díol sásaimh dó an ról feabhsaithe atá ag CnaR san ardán sin. Déanann triúr ionadaithe ionadaíocht thar a cheann i ngrúpa rialtais an Ardáin, grúpa a thugann aghaidh i bpáirt ar na hábhair inmí atá ag CnaR maidir le rialachas agus éifeachtacht an Ardáin REFIT a bhí ann roimhe seo, agus le RegHub (Líonra na Mol Réigiúnach le haghaidh Athbhreithniú ar Chur Chun Feidhme Bheartais an Aontais); á athdhearbhú go dtacaíonn sé leis an Ardán F4F agus a thiomanta atá sé dlús a chur leis an gcomhar leis an gCoimisiún Eorpach; á chur i bhfios go bhfuil CnaR in ann ionchur a bhailiú go córasach ó na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha, trína chuid comhaltaí, líonraí agus tionscnaimh spriocdhírthe eile amhail RegHub⁽⁸⁾;

⁽⁸⁾ Líonra na Mol Réigiúnach le haghaidh Athbhreithniú ar Chur Chun Feidhme Bheartais an Aontais <https://cor.europa.eu/ga/engage/Pages/network-regional-hubs-implementation-assessment.aspx>

34. ag leagan béim ar an mbreisluach a chuireann RegHub ar fáil, trí chomhairliúcháin leis na geallsealbhóirí, chun bunachar sonraí Eorpach a fhorbairt maidir leis an tionchar a bheadh ag cur chun feidhme reachtaíocht an Aontais; á chur in iúl go dtacaíonn RegHub freisin le cur chun feidhme reachtaíocht an Aontais trí fhaisnéis a scaipeadh agus timpeallacht a chruthú chun dea-chleachtais a mhalartú agus chun dul chun cinn agus torthaí a mheas; á thabhairt dá aire go bhféadfadh sé a bheith úsáideach, d'fhoill a áirithiú go mbeidh próiseas an tsimplithe bunaithe ar an leanúnachas agus ar an gcomhsheasmhacht, RegHub a ghníomhachtú le haghaidh treoracha agus rialacháin ar eagraíodh comhairliúcháin agus athbhreithnithe ina leith chun tacú le cur chun feidhme na dtéacsanna sin; ag iarraidh ar an gCoimisiún féachaint ar thacaíocht airgeadais fhadtéarmach d'fhorbairt agus do chomhdhlúthú RegHub mar ionstraim le haghaidh rialáil níos fearr;

35. den tuairim go bhfuil sé rithabhachtach dlús a chur le rannpháirtíocht na réigiún, na gcúigí agus na gcathracha in RegHub a mhéid is féidir, agus iarrann sé freisin ar na Ballstáit leas a bhaint as an líonra d'fhoill córais a chur chun feidhme chun sonraí agus faisnéis a bhailiú ar an leibhéal áitiúil;

Feabhas a chur ar ár n-uirlisí

36. den tuairim gur ceacht amháin a foghlamaíodh ón bpaindéim is ea a rithabhachtaí atá sé na comharthaí go dtarlóidh imeacht dá leithéid sin a thabhairt faoi deara a luaite is féidir, ionas gur féidir gníomhaíocht iomchuí a dhéanamh go pras chun na héifeachtaí is measa a mhaolú ar a laghad; á thabhairt dá aire go bhfuil sonraí eolaíocha atá cuimsitheach agus cothrom le dáta de dhíth ar lucht ceaptha beartas chun straitéisí a mhúnlú a bheidh in ann dul i ngleic leis na dúshláin; á chur in iúl go bhfuil gá le dlúthchomhar leanúnach leis an gcomhphobal eolaíoch agus taighde;

37. ag súil go leagfar amach an mhodheolaíocht chun fadhbheathnaitheacht straitéiseach a ionchorprú sa phróiseas chun beartais a mhúnlú sa phacáiste maidir le rialáil níos fearr, agus aird chuí á thabhairt ar an dearcadh áitiúil agus réigiúnach; á thabhairt le fios gur maith atá na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha agus CnaR in ann rannchuidiú le fadhbheathnaitheacht straitéiseach;

38. ag iarraidh ar an gCoimisiún ionchur CnaR a chur san áireamh agus an tairseach chomhpháirteach reachtach á bunú, lena n-áirítear tuairimí, measúnuithe tionchair chríochoigh, tuarascálacha RegHub, staidéir agus doiciméid maidir le tograí agus athbhreithnithe reachtacha. á iarraidh go mbeidh sé in ann cur leis na feabhsuithe teicniúla ar an tairseach “Cloisimis uait!” d'fhoill tuiscint níos fearr ar thréithe sonracha áitiúla a chur chun cinn agus rochtain do na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha a éascú;

39. ag súil go ndéanfaidh an Coimisiún tionchar áitiúil agus réigiúnach na mbeartas a shoiléiriú trí athbhreithniú a dhéanamh ar na treoirlínte maidir le rialáil níos fearr agus tríd an mbosca uirlisí a thabhairt cothrom le dáta maidir le huirlisí agus modheolaíochtaí a úsáidtear go háirithe chun an tionchar ginearálta agus measúnuithe tionchair chríochoigh a shainaithint, ionas go mbeidh siad solúbtha go leor le húsáid i raon cásanna agus ar gach leibhéal;

40. á thabhairt le fios go dtagann coincheapa amhail meastóireacht a dhéanamh ar an tionchar ar limistéir thuaithe, measúnuithe tionchair uirbeacha agus measúnuithe tionchair trasteorann faoi scáth choincheap na measúnuithe tionchair chríochoigh agus nár cheart an bonn a bhaint den chuspóir a bhaineann le ceapadh beartas áitbhunaithe agus fianaise-bhunaithe trí na coincheapa sin a chatagóiriú;

41. á chur in iúl gur díol sásaimh dó iarrachtaí leanúnacha an Choimisiúin (go sonracha i ndáil leis an Airmheán Comhpháirteach Taighde agus Ard-Stiúrthóireacht an Bheartais Réigiúnaigh agus Uirbigh) agus clár EGTC an Ghréasáin Faire Eorpaigh um Fhorbairt Chríochoach agus um Chomhtháthú Críochoach (ESPON) chun na huirlisí a mhionchoigeartú chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar críochoach; á mholadh, fiú nuair nach bhfuil measúnú iomlán tionchair chríochoigh indéanta nó nach meastar é a bheith ábhartha, gur cheart cineálacha eile measúnaithe tionchair a dhéanamh trí úsáid a bhaint as na sonraí críochoacha is mionsonraithe a chuirtear ar fáil leis na sonraí staidrimh atá ann cheana;

42. á chur in iúl go bhfuil iarmhairtí díobhálacha ag “daille chríochoach” ar cháilíocht an cheaptha beartas. Mura bhfuil dóthain sonraí fonáisiúnta i roinnt mhaith innéacsanna agus scórchláir thábhachtacha [amhail DESI (an tInnéacs um an nGeilleagar Digiteach agus an tSochaí Dhigiteach), an Scórchlár Sóisialta agus na SFIInna] nó mura bhfuil dóthain anailís fhonáisiúnta ann i ngníomhaíochtaí fadhbheathnaitheacha na n-institiúidí Eorpacha, nó mura bhfuil caighdeán na hanailíse sin ard go leor, d'fhéadfadh tionchar diúltach marthanach a bheith aige sin ar an Aontas ina iomláine, ar mheon an chomhtháthaithe idir críochoacha agus ar shaol daoine aonair. Dá bhrí sin, leis na treoirlínte agus leis an mbosca uirlisí maidir le rialáil níos fearr, ní mór comharthaí soiléire a thabhairt agus ní mór uirlisí úsáideacha a chur ar fáil chun gur féidir measúnuithe tionchair chríochoigh a úsáid ar bhonn níos leithne ar fud an timthrialla ceaptha beartais, lena ráthaítear go ndéanfar cineálacha eile measúnuithe tionchair (sóisialta, eacnamaíoch, comhshaoil nó eile) ar an leibhéal fonáisiúnta freisin;

43. á iarraidh go mbeadh ról níos mó ag na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha, chun sonraí agus faisnéis a chur ar fáil le haghaidh measúnuithe tionchair chríochoigh a mbeadh deacracht ag comhlachtaí ar an leibhéal Eorpach rochtain a fháil orthu; ag iarraidh ar an gCoimisiún faisnéis a chur ar aghaidh chuig na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha trí CnaR agus trí RegHub maidir le conas úsáid a bhaint as na samhlacha éagsúla arna bhforbairt ag ESPON chun measúnuithe tionchair chríochoigh a dhéanamh; Cothófar leis an méid sin measúnuithe agus ceapadh beartas áitbhunaithe agus fianaise-bhunaithe, lena n-áirítear nuair a thrasuitear reachtaíocht agus nuair a chuirtear chun feidhme í, bunaithe ar mhodh oibre rialachais il-leibhéil;

44. ag leagan béim ar an ngá atá ann a mhíniú cén fáth nach ndéantar aon mheasúnú tionchair maidir le togra reachtach ar leith, go háirithe i gcás tograí ar dócha go mbeidh tionchar críoachach acu;

45. ag aontú le moltaí an tascfhórsa ⁽⁹⁾ maidir le coimhdeacht ghníomhach, ós rud é go gcuirtear le hinfheictheacht na mbeart agus le dlisteanacht dhaonlathach an Aontais nuair a dhéantar cinntí ar leibhéal chomh gar agus is féidir do shaoránaigh na hEorpa; ag iarraidh ar an gCoimisiún na cineálacha dlárachaithe atá i bhfeidhm cheana ar fud an Aontais a chur san áireamh, lena n-áirítear i réimse an chánachais nuair a dhéantar coimhdeacht a mheas, i bhfianaise nach mór an cleachtadh faireacháin sin a bheith bunaithe ar dháileadh na gcumhachtaí idir na leibhéil éagsúla rialtais;

46. ag iarraidh ar na comhreachtóirí agus ar na Ballstáit úsáid chórasach a bhaint as an ngreille mheastóireachta ar choimhdeacht; ag áitiú ar pharlaimintí réigiúnacha an ghreille sin a úsáid agus iad ag fíorú go gcomhlíonann tograí reachtacha an Aontais prionsabal na coimhdeachta, de réir bhrí Phrótacal Uimh. 2 a ghabhann le CFAE;

47. d'fhonn cuspóirí an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh a bhaint amach, iarrann sé ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit páirt a thabhairt do na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha i ngach céim den phróiseas cinnteoireachta, ar an leibhéal Eorpach (le linn comhairliúcháin agus measúnuithe *ex ante* agus *ex post*) agus ar an leibhéal náisiúnta (agus beartais á múnú, e.g. a mhéid a bhaineann leis an reachtaíocht, pleananna, cláir agus ionstraimí beartais a cheapadh agus a chur chun feidhme a bhfuil an tionchar is mó acu ar chathracha agus ar réigiúin) chun comhsheasmhacht a áirithiú. I gcomhréir le moltaí an tascfhórsa ⁽¹⁰⁾, molann sé nuashonrú a dhéanamh ar na bealaí ina dtugann tíortha ról dá réigiúin i gcur chun feidhme na bPleananna Náisiúnta Téarnaimh agus Athléimneachta agus chuspóirí an Chomhaontaithe Ghlais, bunaithe ar mhodh oibre rialachais il-leibhéil, d'fhonn an t-aistriú glas, an t-aistriú digiteach agus aistriú atá cothrom go sóisialta a bhaint amach;

48. á chur in iúl gur mór aige na hiarrachtaí chun cáilíocht na measúnuithe a mhéadú trí ghrinnscrúdú neamhspleách agus tacaíonn sé le bunú an Bhoird um Ghrinnscrúdú Rialála ⁽¹¹⁾, ós rud é go dtugann cineál buan agus comhdhéanamh an bhoird nua, agus a shainordú leathnaithe, aghaidh i bpáirt ar ábhair inní CnaR maidir lena éifeachtacht; á iarraidh an athuair go mbeadh comhalta buan arna ainmniú ag CnaR ar an mBord; ag iarraidh ar an gCoimisiún dréacht-mheastóireachtaí agus measúnuithe tionchair a chuirtear faoi bhráid an bhoird a chur ar fáil ionas gur féidir rannchuidiú CnaR le rialáil níos fearr a mheas agus a spriocdhírú ar bhealach níos éifeachtaí; á iarraidh ar an mbord féachaint ar leas a bhaint as na tuarascálacha ar chur chun feidhme RegHub mar uirlis chun scrúdú a dhéanamh ar na tograí reachtacha, agus cuireann sé in iúl go bhfuil CnaR toilteanach dlús a chur lena chomhar leis an mbord;

Ról lárnach an chur i bhfeidhm

49. á gheallúint go gcuirfí sé a uirlisí agus a mhodheolaíochtaí go léir ar fáil chun sonraí críoachacha a bhailiú agus a anailísiú in aon phacáiste rialála níos fearr amháin, chun comhairliúcháin RegHub a chur san áireamh, agus, ar an gcaoi sin, naisc níos láidre a chruthú le bosca uirlisí an Choimisiúin maidir le rialáil níos fearr agus leis na huirlisí a d'fhorbair Seirbhís Taighde Parlaimint na hEorpa; ag moladh don Choimisiún agus do na Ballstáit a áirithiú go mbeadh rochtain ag na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha ar na tionscnaimh atá beartaithe acu maidir le tacaíocht a thabhairt i ndáil le treoracha a thrasú, rialacháin a chur chun feidhme agus rialacha AE a achtú i gceart;

50. i gcomhréir leis na moltaí ón Tascfhórsa um Choimhdeacht ⁽¹²⁾, molann sé go n-oibreodh na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha i gcomhar le chéile agus pleananna náisiúnta cur chun feidhme á n-ullmhú acu, ar pleananna iad lena bhféadfar breisluch a chur ar fáil i gcomparáid leis na pleananna arna bhforbairt ag an gCoimisiún;

⁽⁹⁾ Tuarascáil an Tascfhórsa um Choimhdeacht agus Comhréireacht agus "Níos lú a dhéanamh ar Bhealach níos Éifeachtaí", https://ec.europa.eu/info/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en

⁽¹⁰⁾ Moladh 4.

⁽¹¹⁾ Tuairim Clár oibre an Aontais Eorpaigh maidir le rialáil níos fearr (níl leagan Gaeilge ann), <https://cor.europa.eu/ga/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-4129-2015>

⁽¹²⁾ Moladh 5 ón Tascfhórsa um Choimhdeacht, Comhréireacht agus "Níos lú a dhéanamh ar Bhealach níos éifeachtaí".

51. ag aontú leis an gCoimisiún gur gá na Ballstáit agus na réigiúin a chur ar an eolas faoi choincheap na róialála. Má mheastar go bhfuil gá le rialacha breise ar an leibhéal náisiúnta agus reachtaíocht Eorpach á cur chun feidhme, molann sé go sainaithneofaí é sin tríd an ngníomh trasuite nó trí dhoiciméid ghaolmhara, i gcomhréir le forálacha an chomhaontaithe idirinstiúidigh maidir le rialáil níos fearr ⁽¹³⁾. Molann sé freisin an róialáil a sheachaint, go háirithe agus cláir faoi bhainistíocht chomhroinnte á gcur chun feidhme agus i gcás rialacha náisiúnta soláthair.

An Bhruiséil, 1 Nollaig 2021.

Uachtarán
Choiste Eorpach na Réigiún
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹³⁾ Pointe 43 den chomhaontú.